

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

21 Mawrth 2022

Stopio cosbi corfforol yng Nghymru

Mae 21 Mawrth 2022 yn foment hanesyddol i blant a'u hawliau yng Nghymru. O'r diwrnod hwn ymlaen, bydd cosbi plant yn gorfforol yn anghyfreithlon yng Nghymru. Rydyn ni eisiau amddiffyn plant a'u hawliau, er mwyn rhoi'r dechrau gorau mewn bywyd iddyn nhw.

Beth yw cosb gorfforol?

Mae sawl math o gosb gorfforol. Fel smacio, taro, slapio ac ysgwyd.

Ond mae mathau eraill hefyd.

Mae'n amhosibl rhestru pob math o gosb gorfforol.

Gall fod yn unrhyw ddull o gosbi plentyn gan ddefnyddio grym corfforol.

Mae ymchwil yn awgrymu y gallai unrhyw fath o gosb gorfforol fod yn niweidiol i blant.

Beth mae'r newid yn y gyfraith yn ei olygu?

- Bydd cosbi corfforol o unrhyw fath yn anghyfreithlon yng Nghymru.
- Bydd gan blant yr un amddiffyniad rhag ymosodiad ag oedolion.
- Bydd yn gwneud y gyfraith yn gliriach - haws i blant, rhieni, gweithwyr proffesiynol a'r cyhoedd ei deall.

A fydd y newid yn y gyfraith yn berthnasol i bawb yng Nghymru?

Bydd, bydd yn berthnasol i bawb – rhieni neu unrhyw un sy'n gyfrifol am blentyn tra bo'r rhieni'n absennol.

Ac fel gyda chyfreithiau eraill, bydd yn berthnasol i ymwelwyr â Chymru hefyd.

Mae cosbi corfforol yn barod yn anghyfreithlon mewn ysgolion, cartrefi plant, cartrefi gofal maeth awdurdodau lleol a lleoliadau gofal plant.

I gael rhagor o wybodaeth am stopio cosbi corfforol yng Nghymru, ewch i: llyw.cymru/StopioCosbiCorfforol

I gael gwybodaeth ac awgrymiadau am rianta cadarnhaol, ewch i *Magu Plant*.
Rhowch amser iddo: llyw.cymru/rhowchamseriddo

Stopio Cosbi
Corfforol

Ending Physical
Punishment

Beth sy'n digwydd os bydd pobl yn cosbi plentyn yn gorfforol o 21 Mawrth 2022?

Bydd unrhyw un sy'n cosbi plentyn yn gorfforol:

- yn torri'r gyfraith
- mewn perygl o gael ei arestio neu ei gyhuddo o ymosod
- efallai yn derbyn cofnod troseddol, sydd yr un fath ar gyfer unrhyw drosedd.

Mae gwybodaeth, cyngor a chymorth ar gael i unrhyw un sydd ei angen, i'w helpu i ddod o hyd i ffyrdd cadarnhaol o reoli ymddygiad plant, i helpu i osgoi sefyllfa o'r fath.

A yw'n gyfreithiol cosbi plant yn gorfforol ar hyn o bryd?

Mae rhywfaint o amwysedd. Mae taro plentyn yn ymosodiad cyffredin. Os bydd rhiant, neu rywun sydd â chyfrifoldeb rhiant, yn cael ei gyhuddo o ymosodiad cyffredin ar blentyn, gallai'r unigolyn hwnnw geisio defnyddio amddiffyniad cosb resymol. O 21 Mawrth 2022, ni fydd unrhyw un yn cael defnyddio'r amddiffyniad hwnnw yng Nghymru; bydd pob math o gosbi corfforol yn anghyfreithlon.

Beth ddylwn i ei wneud os byddaf i'n gweld plentyn yn cael ei gosbi'n gorfforol neu os ydw i'n poeni am blentyn?

- Cysylltwch â'ch adran gwasanaethau cymdeithasol leol.
- Gallwch hefyd ffonio'r heddlu mewn argyfwng neu os yw plentyn mewn perygl.

Ble alla i gael cyngor a chefnogaeth?

- Mae **Magu Plant**. **Rhowch amser iddo** yn cynnig awgrymiadau ymarferol a chyngor arbenigol ar fagu plant mewn modd cadarnhaol i annog ymddygiad da gan blant a dewisiadau eraill yn lle cosb gorfforol. Mae gan yr ymgyrch dudalen we ar gyfer **cymorth ar rianta** sy'n cynnwys dolenni i gymorth a llinellau cymorth pellach i rieni.
- Mae cymorth a chyngor magu plant cyffredinol ar gael gan fydwagedd, ymwelwyr ieuchyd, meddygon teulu a **Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd**.
- Rhaglenni cymorth cynnar fel **Dechrau'n Deg** (os ydych yn byw mewn ardal Dechrau'n Deg) a **Teuluoedd yn Gyntaf**.

Awgrymiadau Da

- Rhowch ganmoliaeth gynnes am ymddygiad da.
- Gosodwch reolau teuluol clir sy'n addas ar gyfer oedran a gallu eich plentyn.
- Cynlluniwch ymlaen llaw ar gyfer adegau pan mae plant yn gallu ymddwyn mewn ffyrdd heriol (e.e. ewch â snaciau neu degan ar deithiau siopa).
- Ceisiwch feddwl am beth sy'n digwydd o dan wyneb ymddygiad anodd – a yw eich plentyn yn llwglyd, dig, unig neu flinedig?
- Cysylltwch deimlad â'r ymddygiad e.e. *'Rwy'n credu dy fod yn taflu'r teganau oherwydd dy fod yn grac, ond dydyn ni ddim yn brifo pobl'*.
- Datblygwch drefn sy'n gweithio i'ch teulu.
- Byddwch yn esiampl o'r ymddygiad rydych eisiau ei weld – ni fydd plentyn yn deall nad oes hawl taro neu weiddi os mai dyna maen nhw'n gweld oedolion yn ei wneud.

Ewch i **Magu Plant**. **Rhowch amser iddo** am fwy o wybodaeth.

Mae'r oes wedi newid. Mae agweddau wedi newid.
Does dim lle i gosbi corfforol mewn Cymru fodern.